

ontvangen bij:
te G. f. 7.85/9.
S. te W. f. 1
aan diversen
n van v. B. C.
nderen van A.
te O. f. 10, de
te R. f. 35.28,
10, Meij. W. te
Ds. H. W. van
f. 1, Gebr. H.
of door Ds. K.
f. 1; N. N. in
f. 3, M. D. f. 1;
f. 3, kas wijk VII
leerling school
M. collectie
R. te A. f. 1,
f. 1.40, ker-
kerasleden te
n Meij. J. v. D.
of middel van
Arnhem f. 100,
3, Zwolle f. 20,
f. 10, door Ds.
heer B. te A.
— Ds. B. van
nte f. 2.50, A.
en N. f. 25,
van den Bergh,
W. te G. f. 10,
50, N. N. te O.
f. 5, B. v. te O.
in de collectie
— 5) en uit de
M. f. 13.25. —
van J. Z. te G.
R. f. 160, en
ter S. J. Seefat,
H. f. 1, en Z.
lijk bij de col-
liverse collectie
in F. C. f. 2.50,
f. 2.50, Meij. D.
f. 1.55, A. A.
f. 1, M. C. B.
L. f. 1, J. G. C.
der E. G. f. 50
A. Groshede,
ter A. Sweets,
te G. f. 1. —
dactie van De
H. J. W. f. 5,
N. f. 5, uit het
giffi kerkeraad
door Ds. De
dsleden te U.
H. van eenige
rts als gevolg
j. toegesonden
n doleerend.)
Gouda f. 9.77,
van f. 475.58/9,
van de avond-
f. 1.25 van
12. Vissings
roude f. 21.40.
Ede f. 22.07,
kadegrave f. 29,
erwijk f. 14.30,
kharwoude en
rke (Zeeland)
— Vlaardingen
Ermeloo f. 25,
num (gedeelte)
e) f. 10. Haar-
seuzen, Axel en
Zetten f. 8.50,
12.33, Charlois

voldaan. Er
genoeg. Wij
ngen nog geen
ormeerde kerk-
om eene t
lieten tot he-
toch meenen
belangstelling
ig. Zij moeten
De geringste
eere, dat onze
de t.
commiszie,
Penningm.
at, 145.

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag 's namiddags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 22 Juli 1888. N°. 552.

Abonnementprijs: franco aan huis, per drie maanden f. 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau, Warmoesstraat 106, te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elk regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. per regel.

„Trommelende op hare harten.“

En Huzar sal gevatelijk weggevoerd worden, men zal haar liever voort te gaan en hare maagden zullen haar geleiden, als met een stem der duiven, trommelende op hare harten. Nahum 2: 7.

God schiep in zijn wonder bestel ook een klankenwereld, een wereld van tonen, van stemmen en geluiden. We leven niet maar; en we denken niet maar. Neen, er dringt ook een geluid, een toon in de stilte, die ons omringt, en al naar die geluiden en die tonen ons toespreken en aan de stemming van ons hart beantwoorden, of tegen den diepten toon van ons hart ingaan, doet die wereld der geluiden ons weldadig aan of schrijven haar tonen ons door de ziel.

Ook in die wereld der tonen en dergeluiden is de majesteit des Heeren HEEREN. Niet enkel in die sonderlijk schoone uiting van de tonenwereld die we muziek noemen; maar even machtig in het suizen van de morgenkoelte en het bulderen van den stormwind; in het gedruisch zijner watergaten en in den zilveren toon van zijn fontein; in het klapwieken der duive in de lucht en in het brullen van den leeuw in het woud dat hij zich uitverkooft. O, Waar ge ook de tonen en klanken en geluiden der natuur beluistert, overal stort ze een sprake uit van de majesteit des Heeren, tot Hij eindelijk zijn „stemme“ verheft, en zijn bliksems het aardrijk verlichten en het dreunt en doordert in zijn wolken.

Toch heeft die tonenwereld niet enkel zin en betekenis voor de onbewuste natuur, want haar maar, zoo dikwijls uit het heilig blad u een vergezicht in Gods hemel wordt gegund, leest ge altoos van engelen die het Hallelujah zingen, van serafs die het drie-maal Heilig uitstorten voor den Troon der eere, en zijn het gouden harpen die daarboven getokkeld worden, en dringt het cierspel tot u door.

Ook die tonenwereld is alzoo bestemd, om duurzaam te blijven, en eeuwiglijk aan het creatuur iets van de grootheid onzes Gods te openbaren.

En zoo plantte God dan ook in u, o mensch, het oor; dat kunstig instrument, waardoor gij met die schepping zijner tonenwereld gemeenschap kragt; en door u dat oor in te planten ontsloot Hij voor u al den rijkdom van uw menschelijke spraak, al het zoet van het stil geluister, al het schoon van den zang, al het prachtig en aangrijpend van de kreten die soms uit het hart worden gebroken, en, waarom het er niet bijgevoegd? al het maligs dat er is in het saam met anderen leven, bidden, zingen en jubelen, tot in de verrukking der heiligste muziek. Ook der muziek. Want die muziek kan misduid en misbruikt, en dat wordt ze, maar in zichzelf is ook de muziek niet een vinding van menschen, maar een kunstgewrocht Gods. Die akkoorden, die harmonieën, die brekingen en versmeltingen van tonen in zuiveren rhythmus, ze zouden in die tonenwereld niet bestaan, zoo God ze er niet in gelegd had.

En wat nog wonderbaarder is, die golvingen en stroomingen in die tonenwereld schiep Hij, die de Schepper ook van ons menschelijk hart en ons menschelijk leven is, en daarom schiep Hij én die muziek én dat menschenhart op en voor elkander. En zoo alleen werd het mogelijk, dat die tonenwereld zoo machtigen invloed op menschen kan hebben, 't zij om ze te troosten, te veredelen en tot God te leiden, hetzij, helaas, om ze met demonische kracht te lokken naar de diepte.

En hierin nu ligt de zedelijke verantwoordelijkheid, waarin we ook ten opzichte van die tonenwereld tot God staan.

Toen men in het laatste der middel-eeuwen de muziek uit die tonenwereld de overhand in Gods kerk had laten krijgen over de macht van het Woord en der sprake Gods, die uit diezelfde wereld van klanken ons in het oor en in de ziel moest dringen, toen heeft eindelijk de Christelijke consciëntie tot zelfs het orgel uit de kerken verbannen, liever dan dat het zich vernieuwen in gevoels-tonen de kracht van Gods Woord breken zou.

Maar veel verder nog gaat die verantwoordelijkheid.

Immers de mensch heeft van God de wonderde macht ontvangen, om zelf naar eigen keus in die tonenwereld in te grijpen. Niet als het vogelke dat één lied aldoor voor God te zingen heeft. Maar door eigen vinding, eigen kunst en eigen toeneiging,

En zoo is Satan machtig ook in de tonenwereld geworden.

Op zichzelf is Satan stom, en al wat we van geluiden uit zijn demonische wereld lezen is een knerseren der tanden en een rukken als aan kluisers. Maar door den mensch werkt Satan ook op die tonenwereld in breeder zin, en zoo ontstaat het goddelooze lied en zoo ontstaat de zondige muziek, en door dit booze lied en deze giftige muziek doet Satan in de maatschappij en in de harten der menschen-kinderen invloeden een wereld van zondige gewaarwordingen en van opstandige gedachten. Wie, wie zal zeggen wat verwoesting in ons geslacht enkel door het lied en de melodie van de *Marseillaise* is teweeggebracht?

Dan wordt de muziek, evenals de sterke drank, middel van bedwelming en opwinding, instrument om zich over den slagboom des levens heen te zetten, en om dan toch maar de noodkreten van het hart te overstemmen, trommelt men zelf en laat men om zich heen trommelen. o, Als de stilte, waarin men stikt, maar afgebroken wordt, en het verwijtend kloppen van het hart maar niet aan het woord komt, besnaar dan uw citers en tokkel uw harpen en sla op tamboerijn en trommel, mits er maar zij wat afleidt, wat verstrooit en ontspant.

En dat is dan het zondig einde, dat Gods heerlijke tonenwereld, die Hij ook ons schonk, om het hart te doen trillen van heilige vreugde, misbruikt wordt als wapen tegen God. Een optrekken als in reien en niet trommelen, om te ontkomen aan het gedreun van zijn Majesteit.

Maar hoor, dit verzet duurt niet altoos. Eens, zegt de Heere, tot die joelende en spelende wereld, eens komt de dag, dat alle trommel en cimbaal u uit de hand zal vallen, en dat Ik u voor éénig getrommel laten zal het bange kloppen van uw eigen hart.

„Trommelende op hare harten“, zegt Nahum, zullen dan diezelfde dochteren uitrekken, die dagen-, jarenlang in wild gedruisch van tamboerijn en van cimbaal haar God vergaten.

En zoo zal het eens met heel deze bruusende, joelende wereld zijn.

Nu wordt de stem van binnen gesmoord, en al voller en luider en drukker ruischt het geklank van lied en instrument om ons heen.

Maar eens valt ook voor het Ninevé onzer dagen al deze verstrooiing weg; eens zal ook voor haar alle geklank des lieds en der trommelen verstommen, tot aan u, o, menschenkind niets blijven zal dan de vreeslijke trommelslag van uw eigen bang geworden hart.

Niets, tenzij ge den Eenige kennen moogt en nog de taal van een ander hart, van zijn hart vol goddelijk ontfermen, opvingt.

KUYPER.

Conclusie en uitspraak in zake de Amsterdamsche beheersprocedure.

(Weekblad van het Recht, n°. 5571, van 5 Juli 1888.)

Hooge Raad der Nederlanden. Burgerlijke kamer.

(REVISIE.)

Zitting van den 15 Juni 1888.

Voorzitter, Mr. J. G. KIET.

Was volgens art. 7 van het reglement der Nederduitsche Hervormde kerk van 1859 en is daarna steeds gebleven een vereischte voor het lidmaatschap der Commissie tot het bestuur van de kerkgebouwen, goederen, fondsen en inkomsten der Nederduitsche Hervormde gemeente, het lidmaatschap der Nederduitsche Hervormde kerk, zoodat het verlies van dit lidmaatschap het verlies van het lidmaatschap der commissie tengevolge heeft?

— Ja.
Heeft de Nederduitsche Gereformeerde kerk te Amsterdam (doleerend), eene eigene organisatie en staat zij geheel buiten het Synodaal verband der Nederduitsche Hervormde kerk, zoodat dat bij art. 4 van het algemeen Reglement is omschreven?

— Ja.
Volgt hieruit dat toetreding tot laatstgemeld kerkgenootschap, het lidmaatschap der Nederduitsche Hervormde kerk doet verloren gaan?

— Ja.
[Het in eersten aanleg gewezen arrest is opgenomen in W. No. 5429.]

De Nederduitsche Hervormde Gemeente te Amsterdam, eischeresse, procureur en advocaat Mr. B. M. Vlielandar Hein, tegen

de zich noemende Commissie tot het bestuur over de Kerkgebouwen, goederen, fondsen en

inkomsten der Nederd. Herv. Gemeente te Amsterdam, verweerde, procureur en advocaat Mr. A. M. van Stijpaan Lullius, en tegen den Staat der Nederlanden, mede verweerder, procureur Mr. C. J. François, advocaat Mr. W. Thorbecke.

De procureur generaal heeft in deze zaak de volgende conclusie genomen:

Edel Hoog Achtbare Heeren! In het proces, dat tegen den Staat is aangevangen bij dagvaarding van 6 September 1886, door eene partij, die zich qualificeert als de Commissie tot het bestuur over de Kerkgebouwen, goederen, fondsen en inkomsten der Nederduitsche Hervormde Gemeente te Amsterdam, bestaande uit de 24 personen in die dagvaarding genoemd, heeft gevraagd als interveniente toegelaten te worden eene partij, die insgelijks beweert de commissie te vormen en voor de Nederduitsche Hervormde Gemeente te Amsterdam op te treden. Bij het arrest *a quo* is dat verzoek tot interventie niet ontvankelijk verklaard, omdat, tegenover de ontkenning van de oorspronkelijke eischeresse, incidenteel verweerde, de interveniente hare beweerdde hoedanigheid niet had bewezen, vermits uit de vier door die partij in het geding gebrachte brieven van den kerkeraad der voornoemde gemeente wel blijkt dat de zeventien personen, die als commissie willen optreden, tot leden der commissie zijn benoemd, maar die brieven onbewezen laten, dat die zeventien personen werkelijk vormen de commissie, omdat deze, volgens hare constitutionele bepalingen, bestaat uit vier en twintig leden en dus geen minder getal van personen tot vertegenwoordiging van de kerkelijke gemeente kan optreden als de commissie, zoodanig die zoodanig niet door justitie van vacaturen of ander wettig bewijs aantoonde, dat de beneden het reglementair getal opkomenden der rechtens eenige leden der commissie zijn. De Raad vindt dat arrest met mijne conclusie in de *Rechtspraak*, Deel 146, p. 45.

De eisch tot revisie van dat arrest wordt bestreden met een middel van niet-ontvankelijkheid, daarop gegrond, dat de vier heeren, die thans zeggen voor de gemeente op te treden als de commissie, daartoe niet zijn bevoegd; 1°. omdat zij niet aantoonen, dat terwijl de commissie reglementair uit 24 leden bestaat, zij thans de eenige leden der commissie zijn en dus de commissie vormen; 2°. omdat, volgens het reglement, geen wettig besluiten of handelen van de commissie mogelijk is dan waar althans 2/3 der leden van het college kan opkomen; 3°. omdat zij, opgehouden hebbende lid te zijn der Nederduitsche Hervormde kerk en speciaal van hare Amsterdamsche gemeente, van hun lidmaatschap der commissie zijn vervallen.

Dat die exceptie niet zou mogen worden voorgesteld, kan, dunkt mij, aan de eischers in revisie niet worden toegegeven, want al maakt zij, zoodaals die partij pleitte, het debat over alle vragen van het fond noodzakelijk, waar is de wetsbepaling die dit verbiedt? En wanneer de eischers in revisie deze instantie aanvangen met vier 24 leden der commissie, omdat *pendente lite* van de 17, die aanvankelijk optraden, 7 zijn afgestreden, 5, door censuur getroffen, hebben opgehouden lid te zijn en 1 is overleden, waarom zouden dan de verweerde niet mogen beweren, dat ook die vier *hangende* het geding en vóór de dagvaarding in revisie hun radikaal hebben verloren, en dus ook die vier niet bevoegd waren als de commissie voor de gemeente deze instantie te beginnen?

Volgens de eischers in revisie berust de uitspraak van het arrest *a quo* op een misverstand. De verzoekers tot interventie zouden wel degelijk in *prima* het bestaan van zeven vacatures hebben aangetoond, en niet onderscheidende tusschen het ontstaan en het bestaan van vacatures, beroepen de eischers zich thans op de vacatures, die in de jaren 1886 en 1887 zijn ontstaan, om aan te tonen, dat de vier heeren, die in revisie als de commissie handelen, de commissie vormen. Maar het is niet de vraag of er in de twee laatste jaren plaatsen in de commissie vacant zijn geworden, maar of er 20 plaatsen in de commissie vacant waren toen deze instantie door de vier heeren werd aangevangen. Dat feit moeten de eischers bewijzen, omdat alleen daardoor kan worden aangetoond, dat zij de kwaliteit bezitten, waarin zij handelen; dat feit hebben zij echter niet bewezen en het zou een interventie van bewijlslast zijn, indien men van de andere partij vorderde, dat zij de aanvulling der ontstane vacatures door wettige benoeming, hetzij van hen die zij als leden der commissie opgeeft, of van anderen, zal bewijzen, want men zou haar zoodoende opleggen het bewijs dat de vier heeren de commissie niet uitmaken.

Maar al is de verwerende partij tot geen bewijs gehouden, al moet de eischende partij antwoorden, dat zij de kwaliteit bezit waarin zij optreedt, toch verklaart zich de verweerde, onder protest van ongehoudenheid daartoe, bereid van hare zijde aan te tonen, dat de vier heeren, niet de eenige leden der commissie zijn, wat zij tracht te doen door er op te wijzen, dat de vacatures-Pouwels en IJsebrand, welke de eischeresse zelf stelt, zijn vervuld, ten bewijze waarvan zij produceert een extract uit de notulen der vergadering van het classicaal bestuur van Amsterdam, vergaderende met dertig van de overige kerkeraadsleden, doende wat des algemeen kerkeraads te Amsterdam is, van 4 April 1887.

Of daardoor bewezen wordt, dat op wettige wijze in de vacatures is voorzien? Ik geloof

het niet, en ik moet mijn twijfel motiveeren, omdat de verweerde aan haar m. e. superabundant betoog op dit punt, blijkbaar groote waarde hecht.

Het is in *confesso*, dat bij besluit van de Algemeene Synode van 1 Dec. 1886 200 vele leden van den reglementair uit 140 leden bestaanden kerkeraad, uit hunne kerkelijke bedieningen en ambten werden ontzet, dat het aantal leden daalde beneden 2/3 en het algemeen reglement voor de Hervormde Kerk bepaalt, dat geen kerkelijk bestuur enig besluit neemt, dan bij tegenwoordigheid van minstens 2/3 der leden, waaruit het bestaan moet, tenzij de vergadering wegens onvoldoende getal van leden reeds eenmaal was uiteengegaan, en ten tweede maal tot behandeling der zaak wettiglijk was opgeroepen. Gold nu op dat oogenblik nog onveranderd de bepaling van art. 1 van het Synodaal reglement voor de kerkeraaden, het zou de vraag zijn, of het geval, dat zich hier voordoet, wel was dat, hetwelk het 2de lid van genoemd artikel op het oog heeft. En ontkennend is die vraag beantwoord in de door de eische resse overgelegde adviezen van de heeren FARMINGE, SANDERS, PROF. LINTELLO DE GEER en VAN BEMMEL, alsmede in een zeer belangrijke conclusie van den substitueer-officier van justitie te Amsterdam, Mr. de Kock, conclusie, die, met het daarop gevolgde vonnis van de Rechtbank te Amsterdam, is uitgegeven door Mr. HEINEKEN, en bestreden in de *Kerkelijke Courant* van 19 Maart 1887, No. 12.

Hier is echter die vraag niet aan de orde: want de vervulling der beide vacatures had plaats onder vigen van het bij besluit van de Algemeene Synode van 13 Augustus 1886 aangaande art. 1 van het reglement op de kerkeraaden, door de toevoeging van eene alinea houdende: „indien tengevolge van bedanken, afscheiding, schorsing of ontzetting van leden van den kerkeraad eener gemeente, hun aantal gedaald is beneden twee derden der leden waaruit deze bestaan moet, en het classicaal bestuur misdien, naar al. 3 van dit artikel, moet doen wat des kerkeraads is, doch in dit opzicht de uitvoering zijner kerkelijke betrekking verzuimt, doet het provinciaal kerkbestuur in zulk eene gemeente wat des kerkeraads is, en kan zich door eene commissie uit zijn midden voor de gevallen in al. 4 genoemd, laten vertegenwoordigen.“

En dat die bepaling de strekking heeft niet slechts om aan het provinciaal kerkbestuur eene bevoegdheid toe te kennen, die het vroeger niet had, maar ook om door eene authentieke interpretatie weg te nemen een twijfel, waartoe de redactie van het tweede lid van art. 1 van het reglement op de kerkeraaden aanleiding heeft gegeven, en te bepalen, dat de verplichting van het classicaal bestuur om te doen wat des kerkeraads is, ook daar bestaat, waar, tengevolge van bedanken enz., het ledental van een kerkeraad beneden 2/3 van het reglementaire getal gedaald is, kan m. i. niet betwijfeld worden na het betoog, dat de Rechtbank alhier, met een beroep op de geschiedenis der quaestieuse bepaling, bij haar vonnis van 28 Februari 1888 (*Weekblad* No. 5524) geleverd heeft.

Toch geloof ik niet, dat die bepaling de vervulling der vacatures, op de wijze als bij de notulen van 4 April 1887 is geconstateerd, goedmaakt.

Dat de Synode onbevoegd is zich met het beheer in te laten, en dan ook het beheer niet heeft geregeld, is, meen ik, eene stelling, waarvan de juistheid algemeen wordt erkend. Dit aan te tonen ligt niet op mijn weg, want het tegendeel heeft de verweerde niet trachten te betoogen, maar wil men in die quaestie doordringen, men leze de in 1874 te Utrecht verschenen brochure „de Synode en het beheer der kerkelijke goederen in de Hervormde Kerk“ en Mr. BUMA, „de onbevoegdheid van de Alg. Synode der Ned. Herv. Kerk tot het regelen van het beheer der plaatselijke kerkgoederen“. Wel heeft de Synode nog in 1874 beproefd uitvoering te geven aan het 2de lid van art. 65 van het in 1852 door haar vastgestelde algemeen reglement, inhoudende, dat omtrent de administratie der bijzondere kerk, pastoorij, custorij, en andere gemeentefondsen, en de betrekking tusschen derzelver bestuurders en de kerkeraaden, nadere bepalingen zullen worden ontworpen, maar, het wordt door prof. DE GEER in zijne bestrijding van Mr. LEVY's „de Amsterdamsche kerk-tuchtaak“ herinnerd, het door de Synode ontworpen reglement vond zooveel tegenstand, dat de Synode het weer introk, en art. 65, al. 2 een doode letter bleef. Of zijn wellicht de Synodale reglementen, die in het algemeen alleen het bestuur en niet het beheer betreffen, te Amsterdam ook op dit laatste toepasselijk? Ik zou het niet durven beweren.

Door de verweerde werd bij pleidooi er op gewezen, dat in 1880 voor Amsterdam het beheer is opgedragen aan den Kerkeraad. Maar daaruit volgt, dunkt mij, niets anders, dan dat de Amsterdamsche kerkeraad eene tweeledige functie heeft, *bestuur en beheer*; dat te Amsterdam zijn *bestuur* en beheer in één hand; doch volstrekt niet dat de Kerkeraad te Amsterdam in *zake van beheer* de bepalingen der Synodale reglementen moet naleven, en dus ook niet, om bij het geval, dat ons hier bezighoudt, te blijven, dat de kerkeraad te Amsterdam in *zake van beheer* onbevoegd is te handelen en te beslissen met een kleiner getal dan 2/3 van het reglementaire aantal leden, en ook niet, dat, waar het aantal leden van

den kerkeraad beneden dat cijfer is gedaald, het classicaal bestuur de *beheersfunctie* van den kerkeraad, alleen of met de nog overige leden van dien raad, zou mogen of moeten uitvoeren.

Ja maar, zeggen de verweerde, wie de kerkeraad is dat moeten dan toch de Synodale reglementen uitmaken. Ik zal het niet tegenspreken, maar ik ontken dat het classicaal bestuur, dat in het geval en op de wijze van de nieuwe bepaling van art. 1 van het reglement op de kerkeraaden optreedt, volgens dat reglement, of volgens eene andere reglementaire bepaling, de kerkeraad is, vermits door daling van zijn ledental beneden 2/3 de kerkeraad niet ophoudt te bestaan, maar, zoolang hij in dien toestand van onvoldigheid verkeert, onbevoegd is tot handelen in *zake van bestuur* en alleen van *bestuur* en de classis dan ook, volgens het reglement zelf, in dat geval, vergaderende op de wijze als bij het 3de lid van het artikel is voorgeschreven, niet is de kerkeraad uit andere bestanddeelen opgebouwd, maar eene vergadering om te doen wat des kerkeraads is, dus eene vergadering om de *bestuursfunctie* van den kerkeraad waar te nemen.

Het was dus door de vergadering van den algemeen kerkeraad, kerkeraad die nog bestond, al was zijn ledental niet groot genoeg om in *bestuurszaken* te kunnen handelen, dat ingevolge art. 3 van het Reglement voor de commissie in de vacaturen Pouwels en Ysebrand had behooren te worden voorzien, en de vergadering van 4 April 1887, samengesteld uit het classicaal bestuur en de 30 daarin opgekomen leden van den Kerkeraad, was daartoe onbevoegd.

Men behoeft dus niet zijn toevlucht te nemen tot de in 1875 en 1885 door den kerkeraad in het reglement voor de commissie gemaakte veranderingen, om de ongeduldigheid der op 4 April 1887 gedane benoemingen te bewijzen, en daarom bepaal ik mij hier, wat dit punt betreft, onder verwijzing overigens naar de reeds geciteerde adviezen, tot de opmerking, dat bij art. 41 van het reglement voor de commissie van 1859 de kerkeraad zich voorbehouden heeft veranderingen en bijvoegselen in dat reglement te maken, dat dit voorbehoud niet in strijd is met eenige bepaling van de Synodale reglementen welke de bevoegdheid des kerkeraads in *beheerszaken* niet regelen, dat ook door de wijzigingen in art. 1 van het reglement gebrach, geene bevoegdheid van eenig hooger kerkelijk collegie is miskend of verkort, en die wijzigingen ook niet door eenig hooger kerkelijk collegie kon worden teniet gedaan, omdat aan de hoogere kerkelijke collegiën bij de Synodale reglementen geenerlei bevoegdheid is toegekend om de beheersaangelegenheden te regelen. *Niet* report dat bij het door de verweerde geproduceerde besluit van den kerkeraad van 11 Juli 1887 de besluiten van het classicaal bestuur, doende wat des kerkeraads is, van 22 Maart—28 April 1886 zijn bekrachtigd en gehandhaafd, en de successievelijk door het classicaal bestuur, doende wat des kerkeraads is, gedane benoemingen zijn goedgekeurd, want dit besluit is *posterior* aan de dagvaarding in revisie, zoodat, al mocht daaruit kunnen worden afgeleid, wat ik hier niet behoef te onderzoeken, dat de onwettige handelingen en benoemingen van het classicaal bestuur, doende wat des kerkeraads is, tot wettige handelingen en benoemingen zijn verheven, en voortaan als zoodanig gelden moeten, toch daaruit niet kan volgen, dat die handelingen en benoemingen wettig waren, toen in revisie werd gedagvaard, dat toen reeds bestonden wettige benoemingen, waardoor in de vacaturen Pouwels en IJsebrand was voorzien.

Doch gesteld het classicaal bestuur, doende wat des kerkeraads is, heeft hier gehandeld binnen de perken zijner bevoegdheid, mocht dan ook de stemming op deze wijze plaats hebben?

Uit de notulen der vergadering van 4 April 1887 blijkt, dat in de vergadering zijn opgekomen, behalve het classicaal bestuur, 30 van de nog tot optreding bevoegde leden van den kerkeraad, en dat terwijl door deze laatste 30, door of voor de ter vergadering aanwezige 7 leden van het classicaal bestuur 38 stemmen ter vervulling van de voormelde vacaturen werden uitgebracht. Het classicaal bestuur schijnt aldus gehandeld te hebben met het oog op art. 9 van het alg. reglement. Maar uit dat artikel kan wel volgen dat de vergadering, samengesteld op den voet van art. 1 van het reglement op de kerkeraaden, geen besluit mag nemen dan bij tegenwoordigheid van minstens 2/3 der leden, waaruit die vergadering bestaat, maar zeker niet, dat, wanneer het classicaal bestuur, overeenkomstig gemeld art. 1, vergadert om te doen wat des kerkeraads is, de stem van het classicaal bestuur of zijne gecommitteerden wordt gerekend zoo velen te gelden als er leden van den kerkeraad ontbreken. Zoo iets moge te vinden zijn in het provinciaal reglement voor de kerkeraaden in Noord-Brabant, voor Amsterdam bestaant het niet, en het moge gebruikelijk zijn zoo te handelen, ik houd dat gebruik voor een misbruik, dat gewraakt wordt door art. 8 en 10 van het algemeen reglement, en ook geen grond vindt in de reglementaire bepalingen betreffende de benoemingen der commissieleden.

Al neemt men dan ook aan, dat al de bij de reglementen voor de verkiezing van commissieleden voorgeschreven formaliteiten in